

Abstrakt

mgr Joanna Marcisz

tytuł rozprawy: Model artefaktów behawioralnych jednostek o profilu ekonomicznym szkół wyższych w Polsce

Kultura organizacyjna podmiotu składa się z kilku warstw, które wspólnie tworzą pewną specyficzną dla danej organizacji całość. Kształtowana jest ona w sposób ciągły i jest wynikiem pewnych kompromisów, które są wypracowywane w oparciu o tradycję funkcjonowania, specyficzny charakter podmiotu, członków organizacji którzy są nośnikami swoich odrębnych kultur i którzy oddziałują na organizację wpływając też na jej kulturę. Otoczenie organizacji także stanowi czynnik wymuszający na organizacji zmiany, dostosowywanie do wciąż zmieniających się uwarunkowań, turbulentnego środowiska. Artefakty stanowią najbardziej widoczny element kultury organizacyjnej, który jest dostrzegany przez obserwatora jako pierwszy, w momencie kontaktu z organizacją. Przedmiotem zainteresowania w niniejszej pracy są artefakty behawioralne.

Główny cel pracy koncentruje się na *opracowaniu modelu artefaktów behawioralnych kultury organizacyjnej pożądanego z punktu widzenia wykładowców pracujących w jednostkach o profilu ekonomicznym szkół wyższych w Polsce*. Realizacja celu wymagała m.in. analizy literatury przedmiotu dla potwierdzenia na gruncie teorii czym są artefakty behawioralne i jaka jest ich rola i znaczenie w kontekście kultury organizacyjnej podmiotu. Osadzenie badań na gruncie jednostek organizacyjnych o profilu ekonomicznym uczelni stało się przyczynkiem do poznania historii rozwoju szkolnictwa wyższego w Europie, aktualnych uwarunkowań prawnych w zakresie funkcjonowania szkół wyższych w Polsce. Ponadto, podjęto próbę usystematyzowania, zrozumienia roli i misji jaką uczelnie pełnią w społeczeństwie, a także na podstawie statystyk publicznych zaprezentowano aktualny stan szkolnictwa wyższego w Polsce. W dalszej części pracy zaprezentowano aktualny stan wiedzy na temat artefaktów behawioralnych kultury organizacyjnej, a także podjęto próbę identyfikacji i usystematyzowania artefaktów behawioralnych na przykładzie jednostek o profilu ekonomicznym uczelni w Polsce.

Badania przeprowadzono w trzech jednostkach organizacyjnych uczelni o profilu ekonomicznym, tj.: Instytucie Zarządzania Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Wydziale Nauk Ekonomicznych Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Sączu, Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Biznesu-National Louis University w Nowym Sączu.

Przeprowadzona analiza pozwoliła wyodrębnić pięć obszarów aktywności nauczyciela akademickiego: *dydaktyka, nauka, sprawy organizacyjne, prace administracyjne i relacje interpersonalne*. W oparciu o ten podział opracowano model artefaktów behawioralnych.

Zebrany materiał badawczy pozwolił na opracowanie rzeczywistego i pożądanego modelu artefaktów behawioralnych każdej z badanych jednostek. Uwidocznione

niedostosowania występujące w modelach: rzeczywistym i pożądanym zostały uzupełnione poprzez zaproponowanie kierunków działania umożliwiających działania naprawcze. Zarówno wyniki badania, jak i opracowane narzędzie stanowią wsparcie dla władz uczelni w kontekście zarządzania swoją organizacją.